

Getekend voor het leven

Pleegkind Dominique (32) uit Tiel wil lotgenoten van seksueel misbruik verenigen. „Er zijn duizenden slachtoffers. Elkaar tips geven. Trucs om de nacht door te komen.”

Menno Provoost
Tiel

‘Mijn pleegvader was een beer van een kerel, met zulke grote handen’, gebaart Dominique (32) uit Tiel. „Ik was acht jaar. Dan moest je voor hem blijven staan en sloeg hij je met zijn vlakke hand. Net zo lang tot je sterretjes zag. In je nek knijpen aan je haren en oren trekken, schoppen, slaan. Als je iets verkeerd deed was hij 's nachts extra hardhandig, soms tot bloedens toe.” Met een licht Rotterdamse accent vertelt ze haar verhaal, ogenschijnlijk zonder emotie. Aan één stuk door, uren achtereenvolgend. Haar blauwe ogen strak naar voren. Een veelal droog, feitelijk relaas, soms geardeerd met keiharde kwalificaties. Van het moment dat ze als baby door de politie bij haar moeder – „een heroinehoer” – weggehaald werd tot haar kennismaking met de commissie Samson die onderzoek deed naar seksueel misbruik in de jeugdzorg. Over de verklevingen die plots in haar vagina werden aangetroffen, vlak nadat ze als baby in het pleeggezin was gekomen. Over het misbruik en de bizarre straffen van haar pleegvader. Over haar oudere pleegbroer die haar, toen ze zes was,

met een boterhamzakje om zijn piemel leerde wat ‘volwassen mensen doen als ze elkaar lief vinden’.

„Je mag me alles vragen”, zegt ze. „Ik ben in therapie geweest en heb het al vaker verteld. Huilen kan ik er bijna niet meer over. Ze zijn mijn tranen ook niet waard.”

Dominique heeft een missie. In 2012 ontmoette ze lotgenoten bij de presentatie van de bevindingen van de commissie Samson. De bijeenkomst was een omslagpunt. „Ik heb daar de microfoon gepakt en verteld dat ik als baby verkracht ben. Het was heel emotioneel. Een vrouw pakte me bij mijn schouders en zei: 'Je moet blijven praten, voor ons. Jij bent sterk genoeg'. Het vergde voor de meesten veel moed naar voren te komen met hun verhaal. Ze hadden het idee: 'nu gaan ze ons allemaal helpen'. Maar dat bleken loze beloften.”

Risico

De commissie constateerde dat kinderen die door de overheid uit huis zijn geplaatst een veel groter risico hebben misbruikt te worden dan andere kinderen. De overheid en jeugdzorg zijn tekort geschoten in het bieden van een veilige omgeving. In tegenstelling tot de eerdere commissie Deetman, die misbruik binnen de katholieke kerk onderzocht, waagt Samson zich niet aan een schatting

van het aantal slachtoffers. Op basis van de constatering moeten het er duizenden zijn.

Er kwamen twee regelingen voor een schadevergoeding. Vorige maand sloot de inschrijving. Er kwamen tot en met 2016 in totaal ruim 800 aanvragen binnen, waarvan er 534 toegekend zijn. Dominique kreeg een schadevergoeding van 15.000 euro omdat ze aannemelijk heeft gemaakt dat ze in haar pleeggezin is misbruikt. Eerder kreeg ze 1.000 euro voor directe zorg zoals de eigen bijdrage GGZ voor traumaverwerking en om haar gebit te laten herstellen dat beschadigd was door het knarsetanden 's nachts. Lang probeerde ze de onvermijdelijke gevolgen van het misbruik weg te stoppen. „Ik heb alle drugs gebruikt die je kunt bedenken”, vertelt ze. „Dan voel je niet zoveel en kom je de nacht door. In die periode heb ik allemaal foute vriendjes gehad. Toen ik afkickte kwam heel veel van mijn verleden terug. Heftige herbelevissen: dan zat ik op de wc en stond hij ineens weer voor me. Heel erg schrikken van aanrakingen of als iemand zegt dat je 'een mooie meid' bent. Nachtmeries, badend in het zweet wakker worden. Dat heb ik nog steeds en dan sla ik wild van me af. Mijn vriend en ik lachen er maar een beetje om. Van nacht moeten we hem weer helemaal

Je mag me alles vragen. Ik ben in therapie geweest en heb het al vaker verteld

in kussens inbouwen. Je bent getekend, maar moet ermee leren leven.”

Haar aanvraag voor de tweede regeling, waarvoor een zwaardere bewijslast nodig was, werd afgewezen. Jeugdzorg werd niet aansprakelijk gesteld voor het misbruik. Dat betekende ook dat de strafrechtelijke zaak tegen de daders niet heropend werd, door gebrek aan bewijs. Een grote klap voor Dominique, die, na veel eigen onderzoek en eerdere pogingen tot vervolging, haar hoop hierop gevestigd had. „Ik heb zelf mijn dossiers op moeten vragen. Daar staat gewoon in dat er sprake is van vermeend misbruik. Hebben ze keer op keer gekoppeld, zonder er wat mee te doen. Ik heb zelf mijn pleegzus gevonden om als kroongetuige op te treden. Zoveel uur voor die commissie gezeten. Jeugdzorg hoefde niks uit te leggen. Afgewezen wegens gebrek aan bewijs. Ik was intens verdrietig: daar gaat mijn heropening. Die twee pedo's lopen nog vrij rond.”

Vervolging

Van de 226 aanvragen voor de tweede regeling zijn er 94 toegekend. Uiteindelijk zijn 42 gevallen overgedragen aan het Openbaar Ministerie voor strafrechtelijke vervolging. Er is veel kritiek op het beperkte bereik van de regeling, zelfs door criminoloog en victimoloog Jan van Dijk, die voorzit-

ter was van de commissie die over de toewijzing ging. Hij erkende tegenover de NOS dat er 'strengere en oneerlijke' voorwaarden waren. Bijvoorbeeld dat je het misbruik als pleegkind aan je voogd verteld moet hebben. Van Dijk stelt dat kinderen zelden iets zeiden over het misbruik, omdat ze dat niet durfden.

Dominique. „De eerste melding was toen ik zes jaar was, aan de verouderingsarts via school. Een meisje vertelde me op het schoolplein dat ze de piemel van haar vader had gezien en hoe raar dat was. Ik zei dat ik de piemel van mijn vader bijna elke dag zag. Het werd door Jeugdzorg afgewimpeld. Ze waren lyrisch over mijn pleegvader. Hij had een goede baan en deed zich heel goed voor. Eén keer in de twee maanden kwam er iemand. Dan werden we netjes aangekleed, de haartjes gekamd en moesten we ons rapport laten zien. We kregen instructies te vertellen dat alles goed was.” De kinderen werden bang gemaakt voor de gevolgen als ze iets zouden vertellen. „Hij reed met ons naar het station om de daklozen te laten zien. Dan zei hij: 'als je ooit iets zegt, word je ook een zwerver'. Vooral mijn zusje was doodsbang. Ik heb altijd een grotere mond. Ik heb mijn biologische oma waar ik loogde ook verteld over de gekke spelletjes. Zij was toezichtvoogd

maar had geen zin in gedoe, of om me in huis te nemen, en heeft het erbij gelaten. Later heb ik het nog wel eens gezegd. Het werd altijd afgedaan als kinderspel en kletspraat. Ik was maar het kind van een heroinehoer, het zou wel in de genen zitten.”

Wantrouwen

Het wantrouwen tegenover de instanties zit diep. De commissie Samson en het excuus van Jeugdzorg Nederland dat daarop volgde, heeft daarin niet veel veranderd. Dominique. „Jeugdzorg is de meest verantwoordelijke; er zijn duizenden slachtoffers. Waar zijn die allemaal gebleven? De regeling is gesloten, ze hebben wat schadevergoeding uitgekeerd en dat is het dan. Weet je hoe het voelt? Alsof ik een babyhoertje van de staat ben geweest. 'Hier is 15.000 euro voor bewezen diensten'. Een afkoopsummetje, meer niet. Mijn pleegvader kreeg anderhalve ton om voor mij te zorgen. Ik ben afgekeurd, getekend voor het leven en heb niemand om op terug te vallen. Wat moet ik met sorry?”

Ze vindt dat de aangewezen lotgenotenorganisatie Skip te nauw met jeugdzorg heeft samengewerkt en forse steken heeft laten vallen in het behartigen van de belangen van de slachtoffers. Met een groepje lotgenoten wil ze daarom een lotgenoten-

dag organiseren. „Ik ben op bijeenkomsten en lotgenotendagen geweest. Vaak was alles heel luxe en duur. Dan waren er heel veel mensen, maar een paar lotgenoten. Er werden workshops masseren gegeven! Dan snap je er echt niks van. Feestjes van de hulpverlening die reclame komen maken voor hun behandelingen. Steeds meer mensen verloren de hoop en haakten af. Op de laatste bijeenkomst stond ik met een lotgenoot van de commissie Deetman te praten en dachten we: 'waar is iedereen nou?'. Toen kwam het idee zelf wat te organiseren.”

Lotgenoten

De Tielse dag moet daarom alleen voor lotgenoten zijn: slachtoffers van seksueel misbruik. Dominique denkt dat er zo'n 150 mensen komen. Na de eerste aankondigingen op Facebook hebben zich 30 mensen aangemeld. Als particulier initiatief blijkt het erg lastig een bijdrage of medewerking te krijgen. Aanvragen bij het ministerie en de stichtingen Skip en KLOKK zijn afgewezen. Dominique kan de kosten voor de bijeenkomst en vervoer voor mensen die dit niet kunnen betalen niet zelf op zich nemen. De dag staat op losse schroeven, maar ze legt zich er niet bij neer. „We gaan gewoon door. Ik wil het taboe doorbreken en ons een krachtige

Ik hoop dat ze niet weer dezelfde fouten maken. Kinderen zijn nog steeds het slachtoffer.

◀ Dominique: „We gaan gewoon door. Ik wil het taboe doorbreken en ons een krachtige stem geven.”

FOTO RAPHAËL DRENT

stem geven. Maar vooral bij elkaar zijn en een goede dag hebben. Gezellig wat eten en drinken. Ervaringen en tips uitwisselen, elkaar steunen: bij welke therapie heb je baat gehad, hoe ga jij er mee om, trucs om de nacht door te komen.”

In haar achterhoofd hoopt ze vanuit deze groep invloed uit te oefenen op de commissie De Winter die onderzoek doet naar geweld in de jeugdzorg. „Ik hoop dat ze niet weer dezelfde fouten maken en de slachtoffers en hun belang echt voorop stellen. Kinderen zijn nog steeds het slachtoffer. Dat mag niet zo zijn.”

Opgetogen toont ze de beoogde ruimte voor de dag: het restaurant van de vrije markt in de veilinghallen bij station Tiel. Met haar vriend bestiert ze daar enkele kramen. Ze voelt zich er thuis. „We helpen elkaar hier”, zegt ze. „Zo zamelen wij geld in voor weeshuizen in binnen- en buitenland. We krijgen vaak spullen van andere verkopers. Zo hebben we nu een aantal nieuwe kinderwagens gekregen. Die gaan naar het huis waar ik als baby ook even gezeten heb. Weet je: door positieve dingen te doen en anderen te helpen, maak ik het voor mezelf ook makkelijker.”

■ Wilt u reageren: m.provoost@gelderland.nl; Lotgenotendag Tiel: gelooftinons@gmail.com